

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Felére 7 " " Egy hónapra 1 " 20

Hösi halált halt

makói katonák, kiknek sírjai odafent az ellenségtől megütött, viharverte Galiciában vagy orosz-lengyel mezőkön, az olasz határszéli gránitsziklák közt és délen, a Száva-menti hősi temetőben domborulnak, Rátok gondolunk ma, Lemberg elestének évfordulóján. Oh, mennyit kellett nektek egy éve szenvednetek, hősök, mikor egy sokszoros túlerőben levő ellenséges sereg, az utolsó évtizedek technikájának legborzasztóbb fegyvereivel rátok zúdult, mennyit szenvedtetek a déli haretér emberietlen, kegyetlen harcainak szokásaitól. Mennyi nélkülözésen, mennyi kínon mentek át addig, míg egy ellenséges golyó hozzánk hazavágyó szíveteket megszüntette dobogni, míg hőseink Pantheonjába költöztek.

Ezeknek a makói katonáknak szerteszét emelt sírdombjaira kell gondolnunk most, fegyvereink legszebb diadalainak napjain. Egy éve, hogy az orosz várakból le-hőmpolygó túlerő elől ki kellett ürítenünk Galicia fővárosát, de azóta egy évi nehéz küzdelem után, az ország sok sok fiának olyan becses élete árán kiverjük onnan és pusztítva-verte üldöz-zük vissza. Gyászolt hőseink nekünk, makóiaknak is vannak azok között, akik ez alatt a küzdelmekkel tele év alatt vérüket hullatták értünk, akiknek glóriás emléke örökké fog fájni nekünk. És ezek a véreink idegen földön, feldult sírdombok alatt nyugodnak, messze a szülőföldjüktől, szeretteiktől.

Hozzá tartozóik közül egyesek anyagi helyzete nem engedi meg, hogy szeretteik idegen hant alatt pihenő testeit exhumáltassák és hazai földbe temessék el, mások egyáltalán nem ismerik hősi halált halt családtagjuk sírhelyét: vannak, akiknek fiai, férjei fog-ságban haltak meg, vannak, akik magyar rög alatt, de távol köze-
lebbi hazájuktól pihennek.

Ha a reájuk való emlékezés fájdalmát enyhíteni akarjuk, mint tesszük itthon nyugvó kedve-seinknél, amikor felkeressük sír-jaikat, ápoljuk, gondozzuk azokat, hová menjünk, hol rójjuk le kegyeletes hálánkat az ő történelmi nagyságuk, történelmi emlékek előtt?

Az ő emlékeknek látható jelét kell megalkotnunk, egy síremléket, ahova elzarándokolhatunk búszke fájdalomunkkal, ahová el-

vihetjük fiainkat, hogy az ő di-esőségük szimbóluma előtt tanit-suk hazaszeretetre őket. Az ő emlékek egy művészi, impozáns emlékoszlopban vagy szoborban öltönn testet, egy szoborban, a

mely köré levett kalappal és mély áhitattal gyűljön össze Makó népe azzal a fohással: áldott legyen az ő emlékek, kik hősi halált haltak értünk és Magyarország-ért!

Oroszok ellenállást kisérelnek meg

Csapatunk a Szereth keleti partján

Budapest, szeptember 4.

Orosz hadszíntér:

Ellenség tegnap Dnyeszter és Tripját mocsarak déli része között elterülő egész harevonalon heves ellenállást fejtettek ki és védekezés-nek hatályosságát ismételtelen ellentámadásokkal igyekezett fokozni. A Szereth alsó folyásánál és folyó torkolata közelében csapatunk ma-kaacs harcok között keleti parton vetették meg lábukat. Ellenségtől itt a Sinkowtól északnyugatra a Stotaria magaslaton erősen kiépített hadállást elhódította és 2 tisztet, valamint 1400 főnyi legénységet elfogtak. Trembovola és Tarnopol előtt aránylag csendes volt a helyzet.

Böhm-Ermolli tábornok hadserege Zalocától északra és Bródytól keletre ellenség harevonalat számos ponton áttörte. Itt 6 orosz tisztet, köztük egy ezredest és 1200 főnyi legénységet elfogtak. Wolhíniá-ban csapatunk a Dubnótól nyugatra fekvő területen és Olikánál harc-ban állanak, oroszok ellenállását még nem törték meg. Pruzanytól északra keletre küzdő os. és kir. haderőnél helyzet nem változott.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Grodno összes erődei birtokunkban

Pinszktől 60 kilométernyire

Berlin, szept. 4.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadosportja Friedrichstadt hidfőt tegnap rohammal elfoglalta. 32 tisztet és 3332 főnyi legénységet elfogtak és 5 géppuskát zsákmányoltunk. Grodnoban és Grodno körül még voltak harcok, de éj folyamán oroszok, miután mindenütt megvertük őket, keleti irányban visszavonultak. A vár összes erődei birtokunkba vannak.

Ellenség Bereza Kartuska mellett egy hidfőállásban megtartja magát. Tovább délre Drohyczin vidékén (60 kilométerre Pinszktől nyugatra) ellenséget visszavertük.

Legfőbb hadvezetőség

Páris bombázása

Berlin, szept. 4.

Hat német repülőgép Páris fölé repült és bombákat dobott a francia fővárosra. A ma ideérkezett „Ma-tin” legutolsó száma beszámol a

bombázásról és kijelenti, hogy a bombázás eredménytelen volt.

Pénz vagy béke

A „Rjecs” feltűnést keltő cik-
ket közöl, amelyet minden való-

színűség szerint felső helyről szuggeráltak. A nagy orosz lap szerint, Oroszország vagy pénzt kap Angliától a háború folytatá-sára, ellenkező esetben cserben hagyja szövetségeseit és külön békét fog kötni.

Élet a Száva-parton

Déli haretér, aug. hó.

(A felsőbb katonai parancsnokság jóváhagyásával).

Egyik fiatal hadapród bajtársam-mal a Száva hostzában lenn az erdő szélén levő sűrű bozótok közt rójjuk a keskeny gyalogösvényt. En elől, a hadapród utánam.

Tábori őrsünket vizsgáltuk meg s már hazafelé — főőrünk tá-bori helyéhez — vezet az utunk.

Nem sietünk, csak úgy dango-bálunk. Legalább így a figyelő őrsjárat dolgát is végezzük. Váltig figyelünk a szerb part irányába. Meg-megállunk, hallgatódzunk, majd meg lehasalunk a földre s így kuszunk ki egészen a partig s onnan kandikálunk ki a sűrű bokrok mögöl vagy a lövészárkok széleiről. Egyideig lessük, várjuk nem mutatkozik-e a tulsó parton az ellenség. Ha nem látunk sem-mit, újra tovább megyünk.

Ugy látszik, ma pihennek az egész vonalon a rációk. Csodála-tos, ma már estefelé jár az idő s ma még egyetlen lövés se jött hozzánk odaatról. Ezt fel lehet jegyezni, mint ritkaságot. Vajjon mi történhetett a beste fajzatával, hogy ma ennyire hallgat, mikor máskor folytonosan olyan nagy puffogtatással van. Mi ütött éppen ma hozzájuk. Egyik őrsünkön még azt a jelentést is kaptuk, hogy egyik népfelkelőnk vízet meríteni is lement a Száva med-rébe s a szerbek még erre se lőt-tek rá.

— Elfáradhattak s meg tulon-tul sok löszert is pocékoltak az éjszaka, most azért olyan csende-sek — veszi fel a szót hadapró-dom.

— No haladjunk is tovább ugy is későre érünk már be a vacso-rához. De különben az se lesz nagy baj, legalább szaporodik a szegény vak katonák perselyének a tartalma 20—20 fillérünkkel az elkésésért.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kap-hatók a PALLAGI cégnél.

Felkészülődünk s indulunk tovább. Ujra csendesen, újra csak úgy dąngobálva.

— Durrr! — hangzik egyszerre a hatalmas ősztűz, melyet nekünk szántak a szerbek éppen onnan a velünk egy irányban levő tulsó partról. Eszrevettek bennünket a bitangok.

A durranás pillanatában — mint ezt már a háborus front minden katonája cselekszi ilyenkor — már is a földön hasalunk. Egyszerre, mintha a rációk puskacsővével drót kötötte volna össze lábainkat s ezt a drótot fegyverük elsütésével egyidejűleg elrántották volna — ősztönszerűleg térdre s onnan egyszerre hasra vágódtunk. Eppen jó is volt, mert még a földön se fekvődtünk egészen, a körülöttünk levő cserjés között a fejunk fölött már is hallottuk a golyók rohanó zizegését. A lombok megrázkódtak felettünk s a golyóktól összetépve hulltak ránk a falevelek.

Nem maradtunk ott egy helyben, hanem amint ez már szintén ősztönné vált itt az ellenség előtti fronton, előre fedezékbe esusztunk, ki egészen a folyó partjáig s lestük, kerestük a lövés irányát, hogy mi is löhessünk.

Mindez, amit itt leírtam, csak pillanatok műve volt. Ugyane pillanatok alatt a tőlünk jobbra és balra levő tábori őrszeink már keresztűz alá fogták azt a helyet, ahonnan mi ránk lőttek a rációk. Őrszemeik megtudták azt állapítani.

Mi is észrevettünk valamit velünk átellenben s mi is elkezdtünk lövöldözni. Közben újra meg újra jöttek ránk a lövések a tulsó partról.

A tulsó part egész hosszában hamarosan csak úgy zugott a lövöldözésektől, az egész part hosszából, amint ez már jó ideje szokás, lövöldöztek hozzánk a szerbek. A mi tábori őrszeink se maradtak adósok a válaszolásokkal. Amint ez naponta — különösen még inkább egész éjeleken át megesik, hamarosan egész csata fejlődött ki az egész védőszakaszunkon.

Majd alább hagyott az általános lövöldözés. Már csak egy-egy fegyver szólalt meg meg itt-amott mind a két parton, mint muló akkordjai az aznapi összecsapásnak.

Mi is kikászolódtunk a lövészőkből, visszamásztunk újra az erdei gyalogösvényre s bandukoltunk tovább — hazafelé.

Öreg este lett most is, mire vacsorához értünk.

Nem soká már ültünk vacsoránál, és kezdődött újra a rendes éjszakai — koncert.

Az egész Száva parton megkezdődött az erős, sűrű lövöldözés, amint ez minden éjjel szokott. Kevés megszakításokkal a hajnali órákig egyre szólnak a puskák a — Száva mindkét partján. Hajnali tájon szokott elülni a harei láрма s délelőtt alig-alig — csak elvétve — hallik valami lövés, hogy délutánoként annál erőteljesebben kezdődjék újra meg újra ez a — csetepaté.

DR. KISS PÁL
nép. főhadnagy.

Megirigyelt gyümölcsös

Makói főhadnagy bravurja

Makó, szept. 4.

A helyi lapok megemlékeztek már egy makói származású népfelkelő főhadnagy kitüntetéséről. S o n k o v i t s János népfelkelő főhadnagy, aki a hadiékítményes harmadosztályú katonai érdemkereszt tulajdonosa, civilben az újpesti Egyesült Villamos Részvénytársaság titkárja; az első mozgósítás óta a fronton teljesít katonai szolgálatot. Jelenleg az északi harcúterén van, századparancsnok, akit katonái imádnak hősiességéért éppugy, mint azért, mert katonáival alyai szeretettel és gondoskodással bánik.

Egyik szintén makói származású katonája, Tóth Imre érdekesen írja le egy kedves, bravuros kalandját. Adjuk át a szót Tóth Imrének:

— Megtörtént, hogy koromsötét éjjel meglátogattuk a mi jó szomszédainkat, a ruszokat. Vajjon miért? Nem messze hozzánk laknak a kedves szomszédok. Egy lepörzsölt majort szemeltek ki állásuknak, mely egy még le nem égett esütről és egy nagy gyümölcsös kertből állott. Képzelték el, milyen bosszantó lehetett az nekünk, mikor naponta, szeméink láttára ki-kijáratk a muszkák a gyümölcsösbe, zsebeiket teletömtek jóféle almával, körtével s úgy bujtak vissza lyukaikba. Hiába intgettünk nekik, hogy hozzanak nekünk is. Mintha azt felelték volna: gyertek, ha mertek, szedjétek ti is. No jó, gondoltuk, elmegyünk mi az almáért, ha akarunk. Es úgy is történt.

Éjjel a zászlóaljparancsnok kiadta a parancsban a 2. század parancsnokának, Sonkovics főhadnagy urnak, menjen ki a Kacormajorba, nézze meg, van-e a muszkáknak még almájuk. Ha van, hozzon a mi legényeinknek is, a kik azóta, hogy a szomszéd falu kolera miatt zár alatt áll, nem juthatnak egy kis gyümölcshöz.

Persze a mi derék és vitéz századparancsnokunk örömmel vette ezt a parancsot. Az egész század együtt örült a főhadnagy urral és vígan készültünk a látogatásra. Nyakunkba szedtük kenyérszákjainkat, persze üresen, hogy annál több gyümölcs férjen bele. A puskát és tölténytaszkát sem hagytuk odahaza.

Rövidesen megkaptuk a parancsot: menetirány a majornak az az oldala, mely tőlünk ellenkező irányba esett. Hogy a sötétben az emberek el ne maradjanak egymástól, egymás kezeit megfogva, óvatosan közeledtünk a major felé. Nem tudtuk, vajjon az orosz állások előtt nagyszerűen megépített drótsövényen hogyan fogunk átjutni. Drótvágó ollókkal jól voltunk felszerelve.

A századparancsnok ur kiadta a parancsot, hogy amint a drótsövényekhez érünk, erős hurrá kiáltással ijesszünk rá a szomszédokra. Ugy is volt. Az erős hurrá kiáltás olyan zavart okozott a ruszok közt, hogy ezt felhasználva egykettőre átvágtuk, letiporhattuk a drótkerítést.

Az orosz, ki merre tudott, fejevesztetten menekült anélkül, hogy legalább kezet fogtak volna velünk. Még a közelfekvő községben tartózkodó orosz csapatok is megrémülve hol erre, hol arra szaladtak abban a reményben, hogy talán ők is körül vannak fogva. Ijedtükben nem is gondoltuk rá, hogy társaiknak segítséget nyujtsanak, s ez időt adott a mi jóval kisebb csapatunknak arra, hogy a majort átkutassa, az elbukált muszkákat és eldobott fegyvereiket összeszedje, jó árnyékot adó terebélyes fájukat ki-döntse. De a nagy munkában egészen elfelejtettük a gyümölcsöt, mindenkinek azon járt az esze, hogy muszkát, fegyvert és egyéb szerelvényt kerítsen magának. Végre a századparancsnok ur parancsára a muszkák tanyáját, a esütről felgyujtottuk. A dolgunkat így elvégezve, kaptuk a parancsot: haza!

Csak mikor a mi kis csapatunk már majdnem a kapunkban jó reggelt kívánt az otthonmaradtoknak, csak akkor tértek észre a muszkák. Valahonnan egy gépfegyvert kerítettek s nekünk irányítva olyan fürge tüzeltést kezdtek, hogy a tűz megszüntéig kénytelenek voltunk a fűbe rejtőzködni. A mi vitéz századparancsnokunk azonban ennek a gyilkos golyózápornak dacára is mindig utólsónak maradt, nehogy valaki közülünk elmaradjon és hogy meggyőződjön a cár teljes leégéséről.

Egyetlen egy emberünk tűnt csak el, vitéz főhadnagy urunkkal mindnyájan szerencsésen vissza érkeztünk a foglyul ejtett muszkáinkkal, fegyvereinkkel és egyéb hadiszakmányainkkal együtt.

De hogy a gyümölcsekről úgy elfeledkeztünk, azt még ma is nagyon sajnáljuk.

Vaszary Kolos hercegprimás halála

Makó, szept. 4.

Vaszary Kolos Magyarország volt hercegprimása 83 éves korában Balaton-Füreden tegnap délután 1 órakor meghalt.

Vaszary Kolos hercegprimás halálát Kohl Medárd azonnal táviratban tudatta a király kabinetirodájával, a bécsi nunciaturával, a trónörökösrel, József főherceggel. Továbbá az összes főhercegekkel és főhercegnőkkel, Csernoch biberossal, a püspöki karral és a kormányval. A holttestet holnap felravatolozzák. Hajdu Tibor főpát beszenteli és három nap után Keszthelyre szállítják, ahol Hornig Károly püspök beszenteli és valószínűleg kilencedikén temetik el.

Most három éve, 1912. nov. 28 án fogadta el lemondását a király, akkor vonult vissza magányába a nagy főpap. A nyilvánosság előtt akkor mutatkozott utoljára, akkor halt meg a köz számára. Meleg szavakkal bucsuzott el tőle mindenki, hiszen a galamblelkű hercegprimás alakja még most is mindenki előtt ragyog. A professor, az egyszerű szerzetes apát lépett a legdiszesebb magyar egyházi trónra és mint Magyarország bibeross hercegprimása is krisztusi alázatos-

sággal viselte magas méltóságát. Emberi érzésektől dobogó szívéről esodákat mesélnek és ez volt az oka, hogy sokan ki is használták a nagy főpap gyöngéjét. Életét mérlegeini felesleges volna. Ilyen emberek helyett a tettek beszélnek. Életrajzi adatai tömör összefoglalásban a legszebb emléket és méltatást biztosítanak neki. A magyar katolikus világ nagy halottját gyászolja az elhunyt hercegprimásban.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Szept. 5. Vasárnap Róma k. és Protest. C. 15. J. L. Görög-orosz aug. 23. D. 15. K. Napkel 5 óra 22 perckor, nyugszik 7 óra 33 perckor.

Időjárás. Száraz idő várható továbbí hőemelkedéssel. Sürgősná-prognózis: Száraz, melegebb. Déli hőmérséklet 22.2 Celsius.

Tudjátok meg...

Van-e még több gaz náció
A világon,
Akinek az odvas foga
Ránk ne fájjon?
Hogyha van, hát álljon ide
A glédába,
Ne holnap, vagy holnapután
Hanem már ma!

Rémítgetnek rut, esikorgó
Agyarakkal,
Hazudoznak egyremásra
Romlott aggyal.
Azt hiszik, hogy majd előttük
Térdet hajtunk.
S nagy erővel ők verik el
A port rajtuk!

De nem az lesz ám, amit ők
Kigondoltak,
Két vége van a poroló
Somfabotnak;
S ha a magyar megfogja a
Boldog végét:
Bizony-bizony ők viszik el
Annak kékjét...

Hát ti rongyos, nyűzsgő bábok
Undok tetvek!
Tudjátok meg, hogy a magyar
Hősnek termett,
S hogyha békés, nyájas szóval
Lépsz hozzája:
Minden kincsét neked adja,
Rád testálja!

De ha sérted, szívet-lelkét
Lekicsinyled:
Nem kapsz pardont, békejebbet
Sem kegyelmet;
Véres fővel várhatod, hogy
Te feletted nemsokára
Megharsan a végítélet
Trombitája!

Nagy Károly.

— Istentiszteletek a reformátusoknál. Az 6-templomban vasárnap délelőtt 9 és délután 2 órakor prédikál N a g y Károly elnök-lelkész, kir. tanácsos. Az újvárosi templomban ugyanazon időben: N a g y Károly s. lelkész

végez templomi szolgálatot. Délután mindkét templomban tanév-megnyitó istentisztelet az elemi iskolai növendékek részére.

— **Legtöbb adót fizetők ideiglenes névjegyzéke.** A polgármester közhírré teszi, hogy az alispán a vármegyei legtöbb adót fizetők 1916. évi adószámlájának névjegyzékét a vármegyei főjegyzői hivatalában folyó évi szeptember hó 1-től szeptember hó 10-ig terjedő időre közszemlére tette ki. A kettős adószámítás kedvezményét igénybe venni óhajtok ez iránti kérvényüket ez idő alatt nyújtásuk, a kérvényt a vármegyei igazoló választmányhoz intézve. A kérelmet szóbeli úton is elő lehet terjeszteni az igazoló választmány ülésén, azonban ezen az időponton túl a kettős adószámítás iránti kérvények egyáltalán nem vehetők többé figyelembe. Előterjesztéssel lehet élni az igazoló választmányhoz akkor is, ha valakinek adója tévesen van felvéve az ideiglenes névjegyzékbe.

— **A beiratások a főgimnáziumban és a polgári leányiskolában bevégeződtek.** Az állami főgimnáziumban felvételt 394 tanuló. Ez pedig osztályonként: I. osztályba 98, II. ba 68, III. ba 58, IV. ba 56, V. ba 42, VI. ba 20, VII. ba 33, VIII. ba 21. Az alsó osztályok közül az első három osztály párhuzamos. A városi polgári leányiskolában felvételt az I. osztályba 78, a II. ba 51, a III. ba 52, a IV. ba 54 tanuló, összesen 235. A két alsó osztály párhuzamos lesz.

— **Polgárőr-parancsnok választás.** Több alkalommal megirtuk már, hogy a polgárőrök eddigi parancsnokát, Szemeréy Zsigmondot, mint a makói kir. járásbíró bizottság bíróját a kecskeméti járásbíróhoz helyezték át. A nagyközönség nézetét képviselték akkor, mikor távozásra felelt őszinte sajnálkozásukat fejezték ki. A helyezése maga után vonta, hogy a polgárőrök parancsnokságáról is le kellett mondania. Ennek a bizalmas állásnak betöltése vár a holnapi napra. Bizonyosak vagyunk benne, hogy az új parancsnok, akit a polgárőrök a rendőrfőkapitány jelölésére megválasztani fognak, méltó lesz erre a nem kis felelősséggel egyúttal tisztviselésre. Ebben az ügyben egyébként a rendőrfőkapitány felhívja az igazolvánnyal bíró polgárőröket, hogy f. hó 5-én, vasárnap délután 11 órakor parancsnok választás céljából a városháza nagytermében lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

— **Iskolai értesítés.** Értesítem a t. szülőket, hogy a makói belterületi állami elemi népiskolába a beiratkozások a városház nagy tanácstermében f. év szeptember hó 6-án és 7-én a rendes időben folytatólag tartatnak. Az ezen iskolákban (Deák Ferenc utcai, Szegedi-utcai és Bajza-utcai) az egyes osztályok elhelyezését és a tanítás kezdetét a lapokban közölni fogom. Makó, 1915. szeptember hó 4-én.

Tókos Izsák,
igazgató.

— **A munkaszünet szabályozása.** A kereskedők és iparosok figyelmét felhívom arra, hogy az 50966. sz. keresk. ü. miniszteri rendelet értelmében a hadi állapot további tartama alatt törvényes munkaszüneti napokon csak déli 12 óráig végezhető az ipari és

kereskedelmi árusítás, továbbá az elárusított cikkek házhoz szállítása este 6 órától kezdve, azonban a napi élelmiszeri cikkek árusítása a tulajdonképpen ily árusításra be-rendezett üzletekben megkezdhető. Az ipari és kereskedelmi árusítással kapcsolatos irodai munka az árusításra nézve megállított időben szintén végezhető.

— **Főzzünk villamossággal.** Bemutatás f. hó 5-én, vasárnap délután 5 órakor Hold utca 5. sz. a. lakásomon, sőt, miután értesültem, hogy sokan vasárnap délután nem érnek rá, — szeptember hó 17-től kezdve mindennap délután 5 órakor ha többen összeállnak, szívesen rendelkezésre állok. Edények, illetve főzőlapok jutányos és kedvező feltételek mellett beszerzésére is adok utasítást.

Guseó Ferenc.

— **Ujabb haláleset Apátfalván.** Az apátfalvai kolerának második halottja is van. Ugyanabban a házban, ahol a már tegnapi számunkban hírdült adott haláleset történt, meghalt Szabó Andrásné, született Koron Anna. Dr. Bauer Ignác központi járási orvos és Tonyiczky Ferenc dr. községi orvos által végrehajtott boncolás minden kétséget kizáróan megállapította a kolerát. A második haláleset érthetetlen íjedelmet keltett az apátfalvai lakosság körében. Pedig megijedni nem szabad, de főni okosan — kell. Aki okosan fél, az elővassa a szükséges óvintézkedésekről szóló hatósági felragaszokat és azokat a rendszabályokat pontosan betartja.

— **Lábbelik szállítása a hadsereg részére.** A hadvezetőség nagyobb mennyiségű bakancs, csizma és szijgyártó munkát elkészítésére hívja föl a kisiparosokat. Ezen ügyben f. hó 5-én, vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület székházánál megtartandó értekezésre a pontos megjelenés mellett az összes makói csizmadá, cipész és szijgyártó iparosokat felhívja az Ipartestület elnöksége.

— **Meghalt egy hadifogoly.** Tegnapi Földéakról egy hadifogoly-munkást hoztak be súlyos betegen, önkivületi állapotban. Pachamow Alexej a neve, aki rövid, de nehéz szenvedés után agyvér ömlésben már este meghalt. Temetése holnap délután lesz.

— **Lezuhant a háztetőről.** Petrovics Ferenc 14 éves fia f. hó 2-án a Szondi-utca 4. sz. háztetőjéről eserepet szedett le, azonban megszüdült, leest és a jobb alkaja eltört. Lakásán ápolják.

— **Hadi jótékonyág.** Diósszilágyi József hadijótékonyágra 20 koronát adományozott. Acs Istvánné a megvakult katonák javára 2 koronát adományozott.

— **Elveszett bankjegyek.** Folyó hó 3-án a hatipiacon elveszett egy drb fehér vászonzsébkendőbe kötve 5 drb. 20 kor. és 3 drb 10 kor. bankjegy. Megtaláló a rendőrséghez hozza be.

— **Pipázók figyelmébe.** A marhalevelkezelőnél egy drb. tájték-pipa őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa ugyanott átvetheti.

— **WEISZMANN MALVIN** bevásárlási útjáról visszatérve a n. b. vevőközönségnek ismét rendelkezésre áll. Atalakítások jutányos árban készülnek. Tanuló leányok fizetéssel felvétetnek.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Vasárnap délután olesó helyárrakkal A KÉT JOMADÁR nagy operett.

Vasárnap este 8 órakor rendes helyárrakkal Radó Nelly és Révész Ilonka felléptével TISZAVIRAG nagy operett.

Hétfőn Sebestyén Irma és Radó Nelly felléptével TISZAVIRAG nagy operett.

Kedden Radó Nelly és Záró Gizi felléptével MOZIKIRÁLY nagy operett.

Szerdán délután fél 4 órakor olesó helyárrakkal Kisházy Sári felléptével SULAMITH (Jeruzsálem leánya) héber daljáték.

Szerdán este 8 órakor rendes helyárrakkal ZSUZI KISASZSZONY víg operett.

Csütörtökön A TÁRKÁNYI LEGÉNYEK.

Pénteken nincs előadás.

Szombaton Radó Nelly, Sebestyén Irma, Kisházy Sári, Révész Ilonka és Záró Gizi felléptével BAJOS ISMERETLEN nagy operette.

Tiszavirág

Primadonna-fünnepelés volt, lázas forró színházi est.

A darab maga háborus aktualitás ugyan, de szervirozva van hozzá mindenféle attrakció: eszmélő melodikus dal, pattogó táncok, kedves, népszerűségbe szánt szerepek. No aztán a két primadonna: Révész és Radó Nelly, akik egyforma jó kedvvel, temperamentummal vitték óriási sikerre a darabot. Révész ma az énekre volt kitűnően diszponálva, Radó Nelly meg decensen táncolt és szépen énekel, vig volt, kacagott és győzött. Nádasyné és őt szép partnere, Komlós, akinek az öreg mári szerepe egyik legsikerültebb alakítása, Sugár mint fess és szerelmes huszárhadnagy, Ramete meg Torma a „pudares” országban járó, jókedvű huszárok szerepében igazán teljes és a legjobbat nyújtották.

A rendezés ötletes, kifogástalan, a zenekar Takács keze alatt mindent elkövetett, hogy a darabnak nagyszerű sikerét biztosítsa.

* Vasárnapi előadások. Ma délután olesó helyárrakkal a nagy sikert aratott operette „A két jomadar” kerül színpadra. A vezető szerepeket Révész Ilonka, Pintér Irma, Rónai, Ramete, Komlós, Torma és Sugár fogják ezúttal is játszani. Este rendes helyárrakkal bérletszűnetben a tegnapi este óriási sikert aratott „Tiszavirág”-ot adják a már ismert elsőrendű kiosztásban.

A csanádpalotai községi jegyző 4 fertály tanya- és 4 ugar földjét f. évi október hó 1-től kezdve 1, 3, vagy 6 évre haszonbérbe adja.

A bérbevenni szándékozó bármely hétköznapon vele értekezhetnek.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(984)

105. fejezet.

A lélekkufárok.

— Ha valamit ki tudnának sütni, akkor a kapitány ur más hangon beszélne velem! mondá. A rendőrkapitány ajakába harapott. A vádlott azonban folytatta:

— Feltéve, hogy csakugyan tagja lennék egy bandának, amint azt kapitány ur gondolja, vajjon józanul kívánható-e, hogy társaimat eláruljam? Mi lenne akkor énbőlőlem. Mi hasznát vehetném annak, ha ki is eresztenének?

— Hát hiszen van magának elég pénze!

— Nem, nem! csóválta fejét Tenger Mihály, én nem tudok semmiről semmit! Én becsületes ember vagyok, az voltam, az is maradok!

A kapitány erre így szólt haragosan:

— Eddig csinyján bántam magával, de ezentul másképp lesz, erről meg lehet győződni! Egyelőre visszamehet cellájába! Adok magának egy napi gondolkodási időt, ha ezalatt nem vall, akkor majd meg fogja látni, mi lesz.

Ily fenyegetéssel vitette vissza cellájába a fogoly bankigazgatót. Nemsokára rá bejelentették neki Turbányi fővárosi képviselőt.

Bordás rendőrkapitány rögtön fölemelkedett és elejébe ment a nagy férfinak.

— Isten hozta, képviselő ur! Méltóztassék helyet foglalni! Mivel szolgálhatok?

Leültette vendégét és szivarraas kínálta meg. Turbányi hatalmatemetű férfi és a jóléttől majdnem elhízott alk volt. Kerületében az első ember, a klikk uralom feje: elnöke, igazgatósági tagja, vagy jogtanácsosa több rendbeli takarékpénztárnak, banknak vagy részvénytársaságnak és a kormánypárt egyik oszlopos tagja.

(Folyt. köv.)

Ozv. Jenai Sámuelné tanyájáról, 496.. Török rendőr szomszédságában eltűnt egy nyári fekete 3 és fél éves kanca,

mindkét hátulja kesely, kissé csillagos. Becsületes megtaláló kéretik vagy a rendőrségre, vagy a tanyára hozni, hol illő jutalomban részesül.

Eladó föld.

Tézsza Mihály örökáron szabadkézből eladja a bekai dűőben, a Maros-parton levő 2600 négyszögöl földjét és a Tárnokban 1000 öl földjét. El nem kelés esetén haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet Nagylisztes-utca 3128. sz. a., a tulajdonossal.

Földkiadás.

A Bogárzóban levő 1 és fél fertály tanyaföld a rajta levő gazdasági épületekkel gabona, esetleg hagymatermés alá kiadó. Ugyiszintén az igási-utfélen a belső dűlőben, Nagy János szomszédságában hat köblös föld gabona vagy hagyma alá kiadó. Értekezni lehet

Börcsök Bálintnál

Zöldfa-utca 10. uj sz. alatt.

Eladó földek

Börcsök Jánosnak a makói pusz-
tán 73 sz. a. Takács Mihály
szomszédságában, közel a nagy-
majláthi határhoz,

10 kath. hold

(1200 négyszögöl) tanyaépület és
szép gyümölcsös kerttel, ugyan-
csak a makói puszta 75 szám
alatt a Kásahalom mellett

14 kis hold

földje szintén tanya épülettel örök-
áron szabadkézből eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal
puszta 75 sz. alatt.

**Hagymás, fokhagymás
és tormás zsákok**
kaphatók.

**Füzfavesszők gacsibai
tanyámon eladók**

Mandi Zsigmond, Makó.

**Marhákat, vágókat, fias
tehenet, ökröt, tinót,**

csikót és üszöket vásárol

SEMANN JÖZSEF,

értekezhetni Iritz Miksánál.

Eladó ház.

A Szegedi-utca 45. uj számú
HAZ, hat éves téglá épület,
mely áll 3 szoba, 1 konyha,
kamara, speis, pince és egy
utcára nyíló magtárral, elköl-
tözés miatt kedvező fizetési
feltételek mellett

eladó és azonnal átvehető

kereskedőnek vagy gazdálko-
dónak nagyon alkalmas. Ér-
tekezni lehet bármikor a fenti
szám alatt.

Földeladás

Az igási utfélen az Igaz Imre
tulajdonát képező

3 kath. hold ugarföld

és egy tehénjárás, ugyiszintén
csókáson Igaz Mihály szom-
szédságában

másfél kath. hold föld

örök áron eladó,

Értekezni lehet IGAZ IMRE
megbízottal vasárnap a piacon,
vagy pedig Bogárzó tanya
753 szám alatt.

Földkiadás

A palotai határban Baranyi
Antal dűlőbe

15 kath. hold föld

tanya épülettel együtt gabona
termés alá több évekre kiadó.
Értekezhetni lehet

Patkós Mihályal

Gróf Pálfi utca 59 szám. A
volt fekete-utcán.

POÓR ENDRE

gyógyászati kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szepit, májtöl,
ar- és körvörösség és min-
dennféle bőrtisztításra olyan

Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajjuttó szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajjuttó 1 ko-
rona pipettázott tölte kényelmes ér-
mekkel látták kifizetése.

Eladó ház.

Toldy-u. 28. sz. alatti HAZ, 2
szoba, konyha mellékhelyisé-
gekkel, kerttelkedvező felté-
telek mellett ELADÓ. Érte-
kezhetni lehet ugyanott.

Eladó ház.

A Verebes között levő ujonnan
épült
házam szabadkézből örökáron
eladó.

Értekezni lehet:

Mágori Bálintné

Rákóczi-utca 42. uj szám alatt.

Földhaszonbérbeadás

Paku István tulajdonát képező, a
keresztöltés tövében a csinált ut
mellett levő 9 és fél hold

tanya földjét

a rajta levő gazdasági épületekkel
együtt gabona és hagymatermelés
alá szándékozik parcellákban ha-
szonbérbe kiadni. Ugyiszintén a
Mikócsában 1 járandó vetemény
alá kiadó. Értekezni lehet: Kálvin-
utca 48. szám alatt.

Makulatur papir

kapható jutányos áron
kiadóhivatalunkban

Földhaszonbérbeadás

Az óbóbai határban, báró Szinai-féle

15 kat. hold földem

a rajta levő gazdasági épületekkel
együtt több évekre gabona vagy
vetemény alá haszonbérbe kiadó
Értekezni lehet:

Özv. Benkő Illésné

tulajdonosnővel, Szent Gellért-utca
12. ujszám alatt.

Füzfavessző

100-as kötegekben

kukoricakötésre fonásra

eladó

Értekezni a kiadóhivatalban
lehet.

111 kath. hold föld

tanya, ártezi kuttal az orosz-
lamos-törökkanizsai országot
mellett bármilyen vetemény
alá f. é. oki. 1-től KIADO

Értekezni lehet:

Gulácsi János

gépraktárában, Makó, I. Des-
seffy-tér 31. Telefon: 50,

**Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.**

**Hőseink nagy arckép albumába még
mindig veszünk fel fényképeket**

Ellismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szivőgáz

és benzinmotorok. ::
Cséplőgarnitúrák benzin- és
nyersolajlokomobillal, Benzi-
nes magánjárók.

Meglepő ujdonság!

Nyersolajmotorok
keresztefejvezetékekkel.

Gellért Ignác és Társa mórnoki
iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjen juttatani Aránját!

Legmesszebbmenő jóállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Felvétetik egy megbíz-
ható család a Proféta-
vendéglőben Értekezni
lehet IRITZ MIKSÁNÁL.

Allítsa meg

a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Ujság”-
ot, megtalálja
benne amiresszük-
sége van.

ORVOSOK

Igazolják, mint legbitünőbb kö-
högés elleni szert a:

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
a 3-fényővel!

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás, hurut, számar-
hurut ellen és különösen meghűlés ellen,
mely miatt minden barocsnak nélkülöz-
hetetlen. 600 orvosi és más egyén
igazolja a biztos sikerét ezen ótvagy
gerjesztő és kellemes onkorkának. Geo-
magja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér,
hadl csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Felvétetik egy tanyás
IRITZ MIKSÁNÁL.